ЈАВНА УСТАНОВА
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА
ХЕРЦЕГ НОВИ
Број 165
ХЕРЦЕГ НОВИ 08. 04. 2025 год.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ

ЗА 2024. ГОДИНУ

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

Херцег Нови, 2025. година

УВОД

Општи подаци о установи

НАЗИВ: Јавна установа Градска библиотека и читаоница Херцег Нови
СЈЕДИШТЕ: Херцег Нови
АДРЕСА: Трг Херцег Стјепана бр. 6
E-mail: biblhn@t-com.me
Web: http://www.bibliotekahercegnovi.co.me
КОНТАКТ: +382 (0)31/321-900
ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ЗА ЗАСТУПАЊЕ: в. д. директора, Јасна Маслан, дипломирани менаџер

Полазне основе

У периоду од 1. 1. 2024. до 31. 12. 2024. Библиотека је пословала по плану и програму, са мањим одступањима у зависности од непредвиђених потреба и околности на које се наилазило током године. Пословање Библиотеке одређено је Законом о управљању и унутрашњим контролама у јавном сектору („Сл. лист ЦГ“, бр. 75/18), Законом о култури („Сл. лист ЦГ”, бр. 49/2008), Законом о библиотечкој дјелатности („Сл. лист ЦГ”, бр. 49/2010), Статутом ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови („Сл. лист ЦГ-ОП“, бр. 02/13), правилницима који ближе одређују обавезе и обављање стручних послова, те нормама и смјерницама међународних струковних асоцијација. ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови је у току 2024. године обављала функције и задатке према наведеном нормативном оквиру, оријентишући се према потребама актуелних и потенцијалних корисника, сходно својим просторним, кадровским и финансијским капацитетима.

Циљ Извјештаја јесте да обавијести Скупштину Херцег Новог о раду и оствареним резултатима приликом обављања функција и задатака ради којих је Библиотека и основана; реализацији планираних програмских активности; намјенском коришћењу средстава и раду органа управљања.

Стручни кадар и стручно усавршавање

Библиотека је у току 2024. године располагала сљедећом кадровском структуром:
- 2 књижничара – IV степен стручне спреме и положен стручни испит за звање књижничара;
- 1 виши књижничар – VI степен стручне спреме и положен стручни испит за књижничара;
- 4 библиотекара – VII степен стручне спреме и положен испит за звање библиотекара;
- курир-спремачица;
- директор – VII степен стручне спреме.

Током 2024. године стручно особље је у Националној библиотеци „Ђурђе Црнојевић” на Цетињу похађало и полагало сљедеће курсеве ради оспособљавања за рад у различитим сегментима *Cobiss* система:

- напредни курс – Употреба програмске опреме Cobiss 3/каталогизација, похађао је 1 библиотекар с намјером да се оспособи за каталогизацију серијских публикација у *Cobiss* систему;
- испит Каталогизација у *Cobiss* систему положио је 1 библиотекар, чиме је стекао привилегију за каталогизацију монографских публикација у *Cobiss* систему;
- испит за добијање лиценце за напредну обраду у *Cobiss* систему положио је 1 библиотекар, чиме је стекао привилегију да обрађује серијске публикације, аудио-визуелну, картографску грађу, чланке и не-књижни материјал.

У току октобра два библиотекара су слушала акредитовани семинар „Иновативност у библиотекама – od *Storytelling*-a do *Storydoing*-a" који се одржао у Котору. У току септембра један библиотекар је присуствовао свечаном обиљежавању „*Cobiss* дана" у Националној библиотеци на Цетињу. У току децембра два библиотекара су излагала своје радове и пратила конференцију „Библиотеке за боље сјутра" у Мостару.

Рад Савјета установе

Савјет има предсједника и четири члана, од којих је један из редова запослених у Библиотеци. Савјет је радио у саставу: Госпава Косовић – предсједница, Весна Милошевић, Љиљана Бабић, Божидар Мрачевић и Војин Лазаревић – чланови.

У оквиру овог извјештајног периода одржано је 5 сједница Савјета на којима су обрађиване сљедеће теме: Предлог да се дозволи плаћање мјесечног телефонског рачуна (мобилни телефон) који се користи у пословне сврхе за в. д. директора ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови; Предлог да се запосленим женама у ЈУ Градска библиотека и читаоница дозволи исплата поводом 8. марта – Дана жена; Разматрање и усвајање предлога Извјештаја о раду за 2023. годину; Разматрање и усвајање предлога Извјештаја прихода и расхода за период 01. 01 – 31. 12. 2023. године; Предлог за отпис библиотечке грађе – монографске публикације; Предлог кандидата за додјелу Октобарске награде и Повеље Општине Херцег Нови; разматрање и Предлога за отпис библиотечке грађе – серијске публикације; Инвентарисање у *Cobbis*-у за Завичајну збирку; Предлог одлуке за исплату зимнице; Предлог одлуке за одобрење плаћеног одсуства поводом израде магистарског рада; Упознавање са судским поступком; Нацрт Статута о измјенама и допунама Статута ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови.

ОСНОВНИ ФОНД И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Основна улога библиотеке је да својим корисницима обезбиједи организовани приступ информацијама. У том циљу неопходно је да библиотека оптимално управља својим фондовима, а то подразумијева: набавку грађе, каталогизацију, одржавање, процјену потреба корисника, вредновање и пљевљење.

Редовно прикупљање књига значајно је како ради комплетирања већ сакупљаних едиција, тако и ради снабдијевања Библиотеке актуелним изворима информација и најновијим књижевним остварењима за које је радознали читалац по правилу заинтересован. Једини канали набавке у претходној години били су поклон и куповина. Са циљем праћења текуће књижне продукције, у току маја мјесеца два библиотекара и

директор присуствовали су Међународном сајму књига у Подгорици, док су директор и један библиотекар у октобру посјетили Сајам књига у Београду.

Основни фонд монографских публикација је обогаћен са 1363 јединице, од тога је 897 јединица приновљено поклоном, а 466 куповином. Основни фонд серијских публикација обогаћен је са 25 јединица грађе.

У току 2024. године унесено је 3935 јединица монографских публикација у Cobiss систем. Укупан број монографских публикација којим је Библиотека располагала крајем 2024. износио је 62 468, а број монографских јединица у електронском каталогу 40 301, што представља 64,5% посто укупног фонда. Тенденцију раста библиотечког фонда у Cobiss систему за протеклих 5 година представља сљедећи графикон:

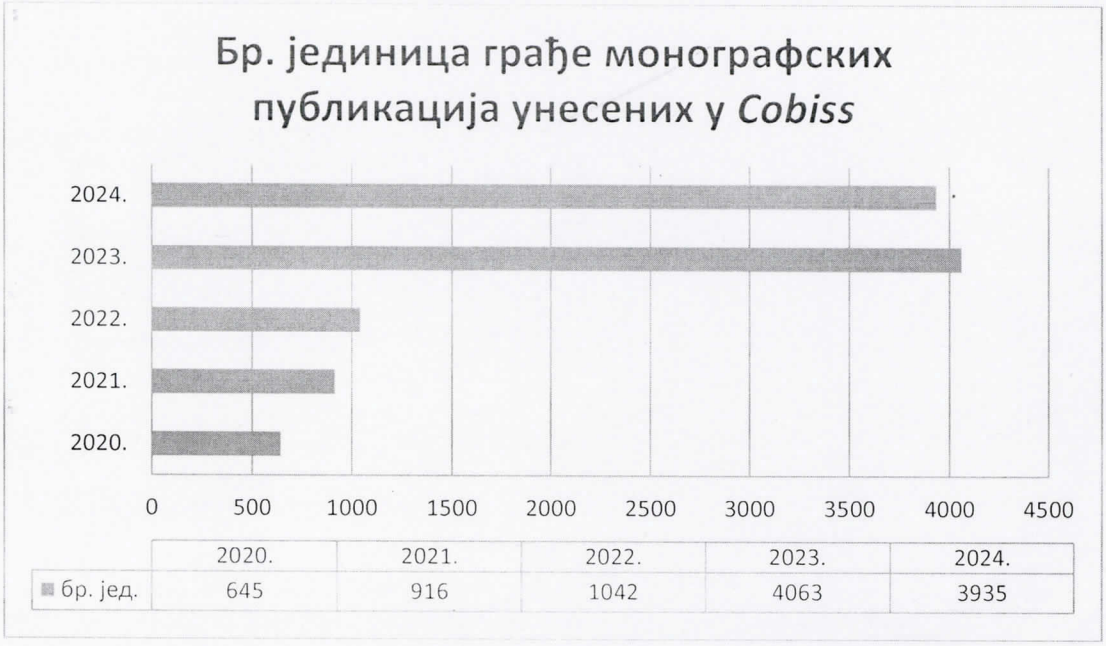

Упоредо са каталогизацијом и рекаталогизацијом фонда стручне и научне књиге наставило се са преслагњем књига на полицама како би смјештај одговарао областима знања којима књиге по садржају припадају.

Довршетак ревизије. У другом кварталу извјештајне године приступило се ревизији Основног фонда серијских публикација, чиме је заокружен процес ревизије библиотечке грађе који је отпочео 2023. године. Установљено је да Библиотека посједује 134 наслова, 838 годишта, 39 448 бројева периодичних публикација из Основног фонда. Извјестан број неактуелних публикација предложен је за отпис и са њиме је поступљено према Правилнику о поступку, роковима и начину вршења ревизије библиотечких фондова („Службени лист Црне Горе", бр. 49/10). У књигама инвентара (аналогно и електронски), а према истоме правилнику, у току 2024. наставило се са евидентирањем промјене статуса оштећене, неакутелне и изгубљене грађе, која је у процесу ревизије из 2023. године отписана.

Електронска позајмица грађе. Руководећи се Програмом рада за 2024. годину, ангажовано се радило на припреми услова за активацију сегмента *Електронска позајмица* у оквиру *Cobiss* система. Активацијом овога сегмента, која је наступила

крајем године, херцегновска библиотека је постала једна од 18 библиотека од 52 у *Cobiss* систему Црне Горе, која је активирала овај сегмент, а једна од 5 народних библиотека која овај сегмент користи. Важно је истаћи да поред бројних предности које електронска позајмица доноси у библиотечком пословању (прецизна метрика важних параметара пословања, контрола фонда, убрзање процеса рада и др) овај сегмент омогућава начин пословања који је снажано орјентисан на корисника и корисничке услуге. Крајњи исход процеса аутоматизације позајмице библиотечке грађе је стављање у употребу *mCobiss* апликације, која представља својеврсни кориснички алат преко којег корисник свом налогу може приступити са било ког мјеста на ком има интернет и адекватан уређај (нпр. смартфон), а затим резервисати грађу, продужити важење позајмице, прегледати историју позајмљивања, претраживати каталог *Cobiss* и др. Овим иновацијама ступа се на пут модерног електронског библиотекарства које парира најмодернијим начинима пословања усмјереним на корисника и његове потребе.

Основни предуслов за електронску позајмицу био је да партиципацију херцегновксе библиотеке у овом сегменту одобри Национална библиотека Црне Горе. У току године направљен је записник којим се дефинишу услови и начин позајмице у херцегновској библиотеци. Записник је одобрен од стране ИЗУМА (Словенија), а затим софтверски верификован. Библиотека је добавила потребну опрему за рад – бар-код читач за књиге и чланске карте, штампач чланских карата и штампач реверса позамјице. Виши књижничар је у претходном извјештајном периоду обавио формалну обуку у Националној библиотеци за рад у овоме сегменту, а ове године су представнице *Cobiss* одсјека из Националне библиотеке одржале свима запосленима мастер клас о електронском задуживању. Разлог из којег нису сви запослени прошли кроз формалну обуку јесте тај што она изискује велике финансијске трошкове, а и што би се Библиотека суочила са недостатаком радне снаге у току трајања курса.

Електронска позамјица неодвојива је од уношења фонда у електронски каталог *Cobiss*, јер једино грађа обрађена у *Cobiss* систему може бити позајмљена на овај начин. Стога је императив за Библиотеку да у што скоријем времену цјелокупни фонд буде унесен у овај систем, а у складу са њим у овом извјештајном периоду акценат у раду био је на стручном оспособљавању за каталогизацију и рад на фондовима.

У протеклој години у Библиотеку је учлањено 429 нових чланова, а чланарину је обновило 217 старих чланова. Услуге Библиотеке користило је 8237 лица. Читаоницу је користило 197 чланова, услугу коришћења интернета 50 корисника, 112 корисника је користило стручну, референсну литературу, периодику. Издато је 13749 књига. Услуге Међубиблиотечке позајмице користила су 4 члана. Услугу тематског претраживања користило је 11 корисника.

На сајту Библиотеке, једнако као и на *facebook* страници, ажурно се обавјештавало о културним програмима и другим сегментима дјелатности. На електронске упите, који су се односили на информације о пословању и на захтјеве за тематским претраживањима и библиографијама радова, редовно се одговарало, претежно преко мејла Библиотеке, али и преко мање званичног канала *facebook*-а. У циљу обавјештавања публике поводом разних гостовања, манифестација, промоција и догађаја чији је организатор Библиотека, припремани су за електронско и штампано публиковање разни плакати, честитке и позивнице.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК „ТРГ ОД КЊИГЕ“

У сегменту своје допунске дјелатности Библиотека настоји да популарише књигу и читање организовањем културних програма за све профиле читалаца. Овај сегмент дјелатности има значајну улогу у обликовању културног идентитета локалне заједнице. Књижевни програми и радионице за одрасле привлаче одрасле грађане да се укључе у културни живот и оплемене своју свакодневицу. За Библиотеку ова група представља извор потенцијалних корисника библиотечких сервиса. Програме, радионице, манифестације које смо организовали видимо као својеврстан метод промоције фондова и дјелатности Библиотеке.

МСК *Трг од књиге*. На првом мјесту треба истаћи Двадесет други Међународни сајам књига *Трг од књиге* 2024, одржан у периоду од 21. до 28. јула, у организацији ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови и Секретаријата за културу и образовање Општине Херцег Нови, под слоганом *Књига мора бити сјекира за залеђено море у нама* (Франц Кафка). Реализовано је 13 књижевних програма у којима су представљена награђена дјела, издања актуелне продукције, студије и књиге са завичајном тематиком. Књижевне програме МСК *Трг од књиге* 2024. отворила је уводном бесједом чешка књижевница Магдалена Плацова. У наставку програма, кроз разговор са Дејаном Матићем, директором ИК *Трећи трг*, и Тиханом Хамовић, преводиоцем, Плацова је представила своју књигу *Живот после Кафке*. У оквиру сајамских вечери своја посљедња и награђивана дјела су представили: Јована Дишић, Горан Коруновић, Владан Матијевић, проф. др Зоран Пауновић, Синиша Луковић, Зоран Ферић, Вања Булић и проф. др Виолета Кецман. Омаж Горану Петровићу, великану српске књижевности, током једне од сајамских вечери одржали су проф др. Александар Јерков, Младен Весковић, Драгана Типсаревић и Никола Маловић. Своју дјелатност, као и своју издавачку продукцију, на прошлогодишњем Сајму представила је *Фондација Тесла* из Филделфије.

Најмлађој публици било је намијењено једно сајамско вече на којем им се представио дјечији писац Стефан Митић Тићми. Поред овог књижевног програма одржана је и позоришна представа за дјецу позоришта Арлекин из Подгорице.
У музичком дјелу програма учествовали су: група *Оне Три*, музички дуо Душица Кордић (вокал, виолина) и Никола Вучковић (клавир), музички дуо Босиљка Кулишић (хармоника) и Николас Морета (гитара), као и Маја Гргић – Ним.
На Сајму је излагало 32 издавача из региона, а понуда књига на штандовима, на којима су се нашли посљедњи наслови савремене издавачке продукције, била је разнолика и пријемчива за посјетиоце најразличитијих узраста и интересовања.

Осим МСК *Трг од књиге*, за одраслу публику током 2024. године уприличени су и сљедећи програми:

- у Дворани Парк, 9. фебруара, Јасенка Лаловић је представила свој нови роман *Бастадур*;
- двије интерактивне радионице на тему: *Дигитални алати у библиотеци и у образовању младих* и *Дигитална и медијска писменост: млади и читање у дигитално доба*, намијењене одраслима и средњошколцима, организоване су 6. септембра; водитељка радионица била је Валентина Поповић, ауторка књиге *Дигитални алати*;
- поетско-музичко сјећање на Душка Трифуновића и промоција књиге *Твој нас уздиже стих – постхумно о Душку Трифуновићу*, аутора Бранка Перића,

одржано је 13. септембра у Павиљону Градске музике Херцег Нови; осим аутора, учествовали су и публициста Ђорђе Латиновић и пјесник Радомир Уљаревић;

- представљање монографије *Капетан Петар Желалић* одржано је 19. септембра у Дому културе у Бијелој; саговорник аутору био је новинар и публициста Синиша Луковић;
- поводом Његошевог дана – црногорског празника културе, Библиотека је 14. новембра организовала предавање *Његошев примјер*, др Горана Максимовића, историчара књижевности, књижевног критичара, антологичара и професора Универзитета у Нишу;
- предавање *„Приче из давнине" у свјетлу подстицања читања* одржала је 3. децембра, у читаоници Градске библиотеке, проф. др Светлана Калезић Радоњић, професорка Књижевности за дјецу и омладину на Филолошком и Филозофском факултету Универзитета Црне Горе у Никшићу и ауторка монографске публикације о стваралаштву Иване Брлић-Мажуранић *Облак над Каменим вратима*;
- радионица за одрасле (професоре, учитеље, библиотекаре и упосленике у култури) – *Живот и дјело Душка Радовића и Како осмислити Kahoot! квиз*, Виолета Ђорђевић и Сара Ивковић Марковић.

Програм – *Препорука за читање* на РТХН реализује се у сарадњи са локалном радио-телевизијом, за циљ има промоцију вриједног штива из фонда Библиотеке, а спрам различитих узраста и интересовања. На овом пројекту ангажован је један библиотекар који врши избор и представљање вриједних књига. У току овог извјештајног периода снимљено је 40 емисија.

У циљу обогаћивања фонда и подизања свијести локалне заједнице о библиотечким услугама, а поводом Међународног дана даривања књига (14. фебруар), Библиотека је позвала своје чланове да донирају књиге које које су на списку обавезне школске лектире.

Као и ранијих година, и ове је Библиотека грађанима Херцег Новог омогућила бесплатно учлањење или обнову чланарине поводом за књигу и читање значајних дана у току године: Свјетског дана поезије – 21. март, Свјетског дана књиге и ауторских права – 23. април.

Ради анимирања корисника стручно-референсне збирке и читаонице, обиљежили смо Национални дан подизања свијести о библиотекама, 5. октобар, позивом свим студентима да се на тај дан бесплатно учлане у Библиотеку.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

Рад са дјецом и младима, усмјерен и планиран тако да младог читаоца образује до зрелог и самосвјесног корисника библиотечких услуга, представља један од значајних сегмената дјелатности Библиотеке. У оквиру овог извјештајног периода рад са дјецом и младима одвијао се кроз редовне суботње радионице, организоване дјечије посјете Библиотеци, појединачно коришћење библиотечких сервиса од стране дјеце,

обиљежавање значајних датума за културу, бесплатним учлањењима и програмима, гостовања дјечијих писаца и организовања литерарних конкурса.

Редовни програми, *Игром до књиге* и *Читам, маштам, стварам...* одржавани су сваке суботе од фебруара до децембра, са паузом за љетњи распуст. Програм ***Игром до књиге***, намијењен дјеци узраста од 5 до 8 година, одржан је 26 пута, сваки пут на различиту тему и са новим избором штива за читање, у њему је учествовало 406 дјеце, а коришћено је 234 књиге. У оквиру овог програма угошћени су дјечији писци: Дејан Ђоновић, Оливера Јелкић. Програм ***Читам, маштам, стварам...***, за узраст од 8 до 12 година, одржан је 21 пут, такође сваки пут на различиту тему и са различитим избором штива за читање, у њему је учествовало 143 дјеце, а коришћено је 105 књига. Новогодишњи програм је реализован у оквиру суботњих радионица.

У оквиру сарадње са локалном заједницом – херцегновским основним школама, СМШ ЈУ *Иван Горан Ковачић*, ЈПУ *Наша радост* и другим организацијама које се баве радом са дјецом и младима, одржан је низ редовних програма. На програмима ***Часови у Библиотеци*** (укупно програма:19, укупно дјеце: 430, укупно коришћених књига: 166), ***Часови лектире у Библиотеци*** (укупно програма: 8, укупно дјеце: 209, укупно коришћених књига: 127), обиљежени су: а) 40 година од смрти Душка Радовића – Виолета Ђорђевић и Владислава Сара Ивковић Марковић (Библиотека града Београда) одржале су 7 радионица под називом *Живот и дјело Душка Радовића*, за дјецу вртићког и основношколског узраста; б) 40 година од смрти Бранка Ћопића, радионицом за прваке и радионицом за старије основце; в) 160 година од рођења Бранислава Нушића и 100 година од објављивања „Аутобиографије"; г) 160 година од смрти Вука Стефановића Караџића; 8. септембар, Свјетски дан писмености, у ОШ *Илија Кишић* презентацијом *Verba volant, scripta manet*, коју је припремио један библиотекар ; 27. септембар, Свјетски дан туризма, са матурантима туристичког усмјерења ЈУ СМШ *Иван Горан Ковачић* и њиховим наставницима. Осим ова два одржани су и следећи програми: ***Први пут у Библиотеци / Имаш право да знаш*** (укупно програма: 9, укупно дјеце: 286, Укупно коришћених књига: 171), ***Библиотека у посјети...*** (у оквиру овог програма обиљежен је Свјетски дан читања наглас – у вртићу, посјета КСЦ Диану, обиљежене су Дјечија седмица и Свјетски дан писмености; укупно програма: 13, укупно дјеце: 377, Укупно коришћених књига: 369), ***Читамо заједно – сарадња са Дневним центром***, *за категорију 13+* (укупно програма: 5, укупно учесника: 44, Укупно коришћених књига: 35), ***Писац у школама (Жарко Вучинић и Дејан Алексић)*** (укупно програма: 2, укупно дјеце: 550, Укупно коришћених књига: 37), ***Мој пријатељ библиотекар*** (укупно програма: 2, укупно учесника: 3, Укупно коришћених књига: 2), ***Међушколска сарадња – Вито Николић, 90 година од рођења и 30 година од смрти*** (укупно програма: 1, укупно дјеце: 53, Укупно коришћених књига: 8); у сарадњи са Црвеним крстом организовано је **прикупљање пакетића за дјецу из социјално угрожених породица.**

Осим редовних суботњих програма и оних реализованих у сарадњи са локалном заједницом, Библиотека је уприличила још 28 посебних програма, на којима је укупно учествовало 1451 дијете. У питању су следећи програми: 1) ***Изложба „Био једном један***

лаф", о животу и стваралаштву Душка Радовића, ауторки библиотекарки Библиотеке Града Београда, Виолете Ђорђевић и Владиславе Ивковић Марковић, 2) ***Трећи литерарни конкурс за основне школе***, уприличен поводом обиљежавања Свјетског дана књиге за дјецу – 2. априла, на тему *Постанем ли валом сињега ти мора...*, поводом сто година од смрти пјесника Алексе Шантића; на додјели награда гостовао је писац за дјецу Драгана Младеновић; 2) ***15. Литерарни конкурс „Отвори књигу, отвори свијет"***, уприличен поводом обиљежавања Свјетског дана књиге, 23. априла, на двије задате теме: у знак обиљежавања 200 година од рођења Стефана Митрова Љубише – *Не мјере се људи пењу, већ срцем и памећу*, и 90 година од рођења и 30 година од смрти Витомира Вита Николића – *Нека ме не буде кад будем престао да волим, / јер тада од мене не би остало ништа...*; 3) ***Стрип радионица (стрип викенд)***, у оквиру Стрип фестивала у Херцег Новом; 4) ***Први ликовни конкурс за предшколце „Да сам ја талас мали..."***; 5) ***Радионица „Јавни наступ и ја"*** (гост: Светлана Градинац, професор), 6) ***Размјена уџбеника за средњошколце***, 7) ***Радионица креативног писања „Путовање у средиште приче"*** (гост: Анђелка Ружић), 8) ***Квиз*** поводом Дана града, 28. октобра, 9) ***Радионица на Family Fest-у „У свијету бајки"***, 10) у оквиру МСК ***Трг од књиге*** одржан је програм *Сусрет с писцем* (писац: Стефан Митић Тићми), као и позоришна представа за дјецу; заједно са својим најмлађим корисницима Библиотека је узела учешћа у Дјечијем маскенбалу у Херцег Новом (на ком је освојена Друга награда за групну маску *Виле од књига*, а учешће су узела дјеца која редовно долазе на суботње радионице), као и на дјечијим карневалима у Тивту и Херцег Новом.

Осим наведених активности, један дјечји библиотекар учествовао је у следећим стручним скуповима: 1) Међународни дводневни скуп *Кад се мале руке сложе: одржива дјечја књижница*, у организацији Хрватског књижничарског друштва, Загреб (март) са презентацијом: *Херцегновска библиотека – Одјељење за дјецу и младе / Игром до књиге* (Са овог скупа у Newsletter IFLA C&YA секције, август 2024, објављен је сажетак наведеног излагања Јелене Ђоновић); 2) Округли сто *Смеха деци – стваралаштво Драгана Лукића*, на 36. Међународном фестивалу хумора за децу, Библиотека *Димитрије Туцовић*, Лазаревац (септембар), са излагањем: *Капетан дуге пловидбе – Драган Лукић*.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Завичајна збирка представља важну спону између прошлости и садашњости, захваљујући томе што издаваштво и штампарство на вјеран начин одражавају духовну климу времена и дате животне околности. Сакупљена, класификована, библиографски обрађена грађа свједочи о постојању, опстајању и раду људи на територији Боке Которске, али и о специфичном духовном идентитету. Ова збирка чини херцегновску библиотеку специфичном, јер је велики дио похрањеног материјала ретко или никако заступљен у другим библиотекама. Континуирани задатак библиотекара јесте да систематично прикупљају грађу која реферира на Боку Которску, да је стручно обрађују, као и да је презентују сходно савременим информатичким захтјевима који су у константном развоју.

За Завичајну библиотечку збирку Боке Которске прикупља се сваковрсна библиотечка грађа чији су аутори по рођењу Бокељи, која се тематски односи на регију Боке Которске, чије је мјесто издања на територији регије Боке Которске и која је штампана у Боки Которској до 1945. године. У условима када издавачи и штампарије немају за обавезу да народоним библиотекама достављају одређени број примјерака, тешко је систематично пратити издавачку и штампарску продукцију. Најчешће је грађа добијена на поклон љубазношћу аутора и ревносних издавача. Ситни библиотечки материјал (плакате, позивнице, пропадандни материјал и др), који представља незаобилазан извор за праћење културног живота града, добијали смо на поклон љубазношћу појединих локалних институција и штампара. У претходној години сакупљено је 36 издања серијских публикација, 93 јединице ситног библиотечког материјала, 179 јединица монографских публикација.

Стручна обрада грађе кретала се у два смјера, ретроактивном и текућем, с обзиром на то да је каталошке записе о старом фонду потребно унијети изнова у узајамни каталог *Cobiss*. Стручно је обрађено 558 монографских публикација, од тога 141 су приновљене публикације. С обзиром на то да Збирка броји 6807 монографских јединица у *Cobiss* систему обрађено је 8,17%. Спорост тока процеса каталогизације и рекаталогизације објашњава се комплексношћу самог посла (често је монографску публикацију потребно аналитички обрадити да би подаци о завичају постали претраживи), малим бројем извршиоца (1 библиотекар) који обављају и друге послове, и тешкоћом да се успостави континуитет каталошког процеса услијед других активности. Обрада монографских публикација представља приоритет, али неопходно је обрадити и серијске публикације, чланке, ситни библиотечки материјал.

Уносом збирке у *Cobiss* систем постиже се њена видљивост и претраживост за све заинтересоване кориснике, као и усаглашеност системом електронске позајмице. Са друге стране, презентација завичајне грађе спрам савремених информатичких потреба и могућности укључује и дигитализацију исте. Дигитализација је пут ка флексибилности и универзалности коришћења завичајне грађе, али и начин заштите оригиналних докумената. У току године окончана је дигитализација старих бројева Зборника *Бока* у новој резолуцији (10 бројева који су били скенирани у лошијој резолуцији сходно тадашњим техничким могућностима), а исти су постављени на сајту Библиотеке.

Из дневних новина израђиван је *press cliping*. Из новина за 2023. годину. селектовано је, скенирано и електронски похрањено 1658 чланака, док је из периодике из претходних година селектовано и похрањено аналогно 1236 чланака.

Завичајни фонд користило је 48 појединачних корисника и два школска одјељења, укупно је обрт имало 298 јединица грађе.

Крајем децембра 2024. године публикован је 42. број часописа *Бока, зборник радова из науке, културе и умјетности*, који на 270 страница садржи: 5 научних радова, 6 прилога и 3 текста *In memoriam*. За овај број, који се одликује тематском разноврсношћу, осим аутора који су већ објављивали у *Боки*, пишу и нови сарадници. Крајем године на порталу Библиотеке објављена је електронска верзија *Боке*. За вријеме трајања Сајма публикован је и на сајту објављен *Билтен МСК Трг од књиге 2024.*

МАТИЧНА СЛУЖБА

Током 2024. године, а у оквиру Матичне службе, библиотекар ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови посјетио је све библиотеке из области матичности, осим библиотеке Института „Др Симо Милошевић" у Игалу.

Континуирано је праћен рад библиотека основних школа: „Дашо Павичић", „Милан Вуковић", „Илија Кишић", „Орјенски батаљон", као и ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић" и специјалне библиотеке ЈПУ „Наша радост". Обилазак сваке библиотеке подразумијева разговор са библиотекаром о раду библиотеке, проблемима, могућностима принављања фонда, преглед затеченог стања, евидентирање промјена у односу на претходну посјету и др. Затечено стање у погледу фонда, опреме, кадра и сл. записником је евидентирано, док су све библиотеке доставиле неопходну документацију: статистичке податке, извјештај о раду за претходну школску годину и план за текућу. Благовремено смо о свему овоме извјештавали Матичну службу НБЦГ „Ђурђе Црнојевић".

Као што је већ наглашено, када је ријеч о достављању Извјештаја о раду за 2024. годину и Плана и програма рада за 2025. годину изузетак је била Специјална библиотека Института „Др Симо Милошевић" у Игалу, уз образложење да библиотека није радила читаву годину, и да је најприје потребно ријешити питање опстанка саме институције. Са свим овим благовремено је упозната Матична служба НБЦГ „Ђурђе Црнојевић".

САРАДЊА

Као и претходних година, и током овог извјештајног периода Библиотека је његовала сарадњу са великим бројем субјеката и сродних институција. Од великог значаја у 2024. години била је сарадња са НБЦГ „Ђурђе Црнојевић" са Цетиња, како у погледу едукације, стручног усавршавања запослених тако и по питању међубиблиотечке позајмице и *press cliping*-а. Настављена је сарадња са Универзитетском библиотеком из Подгорице, Градском библиотеком и читаоницом Котор, Градском библиотеком Тиват; затим са Народном библиотеком Србије, Народном библиотеком „Стефан Првовенчани" из Краљева; Библиотеком града Београда, а потписан је протокол о сарадњи са Народним библиотекама „Вук Караџић" из Великог Градишта и „Стеван Сремац" из Ниша. Библиотека редовно сарађује са свим службама и представницима Оснивача – Општине Херцег Нови. Настављена је изузетна сарадња са школама и предшколским установама кроз бесплатна учлањења, посјете ђака и предшколаца, едукативно-забавне програме, радионице, ликовне и литерарне конкурсе и слично. Поново је успостављена сарадња са Дневним центром, која је била прекинута током пандемије ковида. Сарадња Библиотеке са сродним установама доприноси размјени искустава и унапријеђивању дјелатности.

У 2024. години остварена је сарадња са Министарством културе и медија Црне Горе, кроз суфинансирање МСК *Трг од књиге*. Кроз донаторску подршку за *Трг од књиге* настављена је сарадња са Туристичком организацијом Херцег Нови која се показала као досљедан и лојалан партнер.

Такође је значајна и сарадња са издавачима, књижевним критичарима, писцима, глумцима, музичарима из Црне Горе и окружења.

Пројекат Лафорест. Примјерено задатку Библиотеке да његује сарадњу са локалном заједницом, и сагласно њеном природном интересовању за заштиту писане културне баштине и проучавању читалачких навика у херцегновском крају, Библиотека се одазвала позиву Туристичке организације Херцег Нови да обави посао разврставања и сачињавања списка библиотечке грађе из фонда породице Лафорест–Чуквас. На том послу била су ангажована 2 библиотекара у периоду од августа до децембра, који су овај посао обављали упоредо са својим свакодневним радним обавезама. Упркос чињеници да Библиотеци недостаје радне снаге за обављање послова каталогизације (које могу обављати искључиво библиотекари, будући да књижничари могу само да преузимају већ креиране записе), одлучено је да се на штету редовних послова у Библиотеци радна снага преусмјери на овај задатак, јер је у њему препознат виши културни интерес нашег града. Сва затечена грађа је очишћена, затим разврстана према типу на: монографске и серијске публикације, ситан библиотечки материјал, музикалије, рукописе и исјечке из штампе. Даља подјела грађе вршена је према језицима публикација, а затим садржински према УДК групама. Уз детаљан аналитички извјештај, израђени су и спискови грађе на којима је пописано и разврстано: 439 монографских публикација, 159 наслова периодике, преко 1000 јединица ситног библиотечког материјала, десетине хиљада новинских исјечака и чланака, 126 музикалија, 7 рукописа. Пописана грађа, препакована је у чисте индексиране пакете, систематизована и пописана, те враћена власнику уз препоруке за даље поступање.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Сходно Закону о јавним набавкама, за потребе спровођења поступка јавних набавки исцрпно је истраживано тржиште, припремане спецификације, редовно вођене прецизне евиденције, обављана службена комуникација, електронски и путем телефона. Реализовано је више поступака набавки путем споразума:

- Набавка канцеларијског материјала, средстава за хигијену, послужења потребна приликом промоција и манифестација;
- Благовремено отклањање мањих кварова;
- Куповина новина;
- Куповина књига;
- Куповина карата;
- Услуге смјештаја;
- Услуге штампања (Билтен *МСК Трг од књиге 2024*);
- Услуга обавезног осигурања запослених;
- Услуга одржавања централног гријања.

Управи за јавне набавке Црне Горе благовремено смо доставили План јавних набавки за 2024. годину, сагласност надлежних из Општине на План за 2024. и Годишњи извјештај за 2023. годину.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Сви економско-финансијски, књиговодствено-рачуноводствени, административни и технички послови у 2024. години су обављени ажурно, уз поштовање рокова и у складу са важећим прописима.

Библиотека и орган управљања установом Савјет сачинили су, усвојили и благовремено доставили надлежним органима: План рада Библиотеке са финансијским планом за 2024. годину, Извјештај о раду Библиотеке са финансијским извјештајем за 2023. годину, кварталне финансијске извјештаје, Финансијски план МСК *Трг од књиге 2024*, Финансијски извјештај МСК *Трг од књиге 2024*, Извјештај за спровођење оптимизације, Извјештај о спровођењу плана интегритета, План јавних набавки за 2024. годину, Годишњи попис покретне и непокретне имовине са стањем на 31. 12. 2024. године, Извјештај јавних набавки.

Сви чланови управљачких и стручних тијела (Савјет Библиотеке, Програмски Савјет МСК *Трг од књиге*, Извршни одбор МСК *Трг од књиге*, повремене и привремене комисије и радна тијела) савјесно и благовремено су обављали послове из своје надлежности.

Благајнички послови, службена кореспонденција, затим уредно срећивање евиденција запослених о присутности на раду, примање и отпремање поште обављано је благовремено.

Обновљено је закључивање уговора са овлашћеном књиговодственом агенцијом о вршењу књиговодствених услуга, затим уговор о закупу са физичким лицем чији простор Библиотека користи као екстерни за смјештај фонда за који нема мјеста у матичној згради.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста предвиђено је радно мјесто секретар – правни факултет са положеним испитом за јавне набавке. Акциони план ревизорског тијела предвиђа попуњавање овог радног мјеста, што је врло разложно с обзиром на то да је администрација захтјевна и неопходно је уредно водити по законским одредбама. Тренутно све административне послове води директор и виши књижничар, на штету стручних послова. Налогом инспектора Управе за инспекцијске послове, Сектора за заштиту дјелатности од јавног интереса, Одсјека инспекције за заштиту културних добара, културну баштину и архивску грађу такође је препоручено да у установи мора постојати секретар установе, лице са високом стручном спремом које ће обављати послове архиве у Библиотеци.

Битни сегменти за рад Библиотеке неријешени из претходних година су:

- Рјешавање проблема простора за рад Дјечијег одјељења;
- Осмишљавање дугорочног рјешења проблема смјештајног капацитета за фонд Библиотеке;
- Реновирање тоалета и водоинсталација;
- Наставак замјене браварије;
- Реновирање осталих просторија у згради Библиотеке које су намијењене корисницима и запосленима;

***

Сматрамо да би се, ради унапређивања рада Библиотеке и осавремењивања услуга које она треба да пружа корисницима, прије свега морало приступити измјени постојећег Правилника о систематизацији радних мјеста. Правилник би морао да буде прилагођен актуелним потребама, и проширен за још једно радно мјесто библиотекара који ће се са постојећим перманентно бавити изузетно богатом и вриједном Завичајном збирком. Уз потребне кадрове Библиотека би још успјешније могла да остварује све задатке и циљеве ради којих је и основана од стране Општине Херцег Нови.

В.д.директора

Јасна Маслан